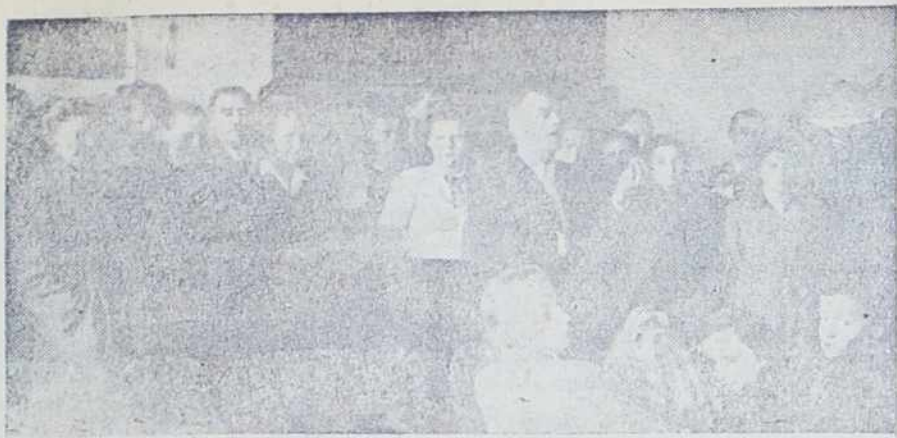
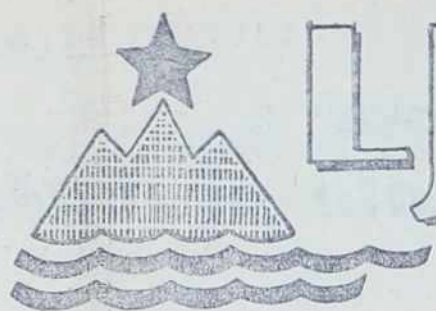

Pevski zbor SKUD »Stefan Kovač« iz Murske Sobotice deluje zelo živahno. V predvolivni turneji po okraju je opravljal tudi aktivistično delo. Na sliki: Član pevskega zbora in aktivist tov. Novak govori vaščanom v Moščancih

LJUDSKI Glas

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA OBMURSKO OKRAJE

Uredništvo in uprava: Murska Sobotica, Kolodvorska ul. — Čekovni račun: Narodna banka Murska Sobotica 641.906.030 — Naročnina: Celoletna din 100.— polletna din 50.— četrtletna din 25.—

Štev. 20 — Leto II.

Murska Sobotica, 18. maja 1950

Cena 2 din

Povečajmo skrb za 100% izpolnitev setve

Pomladanska setev v soboškem okraju je v glavnem končana. Vendar se še vodi ostra borba za 100% izpolnitev plana setve v nekaterih kulturah, posebno pri sončnicah. Ponekod imajo še težave z ogroženimi površinami, toda upanje je, da bodo tudi tiste zasejane. Aprilsko deževje, katero je sicer zelo oviralo setev, vendar ni moglo bistveno vplivati na samo setev, da bi ista zastala. Priidni prekmurski kmetje so se v veliki večini zavedali važnosti setve in so izkoristili vsako uro lepega vremena in pohiteli na polje, samo da je bilo seme pravočasno v zemlji.

Todatk, s katerimi razpolaga poveljstvo za kmetijstvo, kaže, da je državni sektor izpolnil 93% plana, zadružni 93% in privatni 91%.

Na državnem sektorju je posestvo v Rakitani prednjačilo pri setvi. Setev je potekla zelo dobro in je bilo vse pravočasno zasejano. Od državnih ekonomij je pomladanska setev najboljše potekla na ekonomiji tovarne perila, kjer imajo tudi zelo dober pregled nad posejanimi površinami. Tudi setev na mestni ekonomiji ni zastajala, toda še vedno nima prave evidence nad površinami. Zelo slabo evidenco pa ima ekonomija javna bolnica, kjer sploh ne vedo, koliko imajo zemlje, kaj še da bi vedeli, koliko imajo posejanih posameznih kultur. Ravno iz tega se lahko ugotovi, da državne ekonomije nimajo še potrebne evidence, čeprav je nujno, da bi to imele in bi morale v tem dati vzgled zadružnemu in privatnemu sektorju.

Kmetijsko obdelovalni zadrugi Tešanovci in Puconci sta prednjačila pri setvi v zadružnem sektorju. V Tešanovcih so plan setve v nekaterih kulturah presegli. Zelo dobro je setev potekala v Puconcih, kjer imajo tudi zelo dobro evidenco nad posejanimi površinami. Nekoliko so zastali s setvijo v Fikšincih, kjer je oviralo setev deževje, nekaj pa tudi slaba organizacija dela. Tudi v Hodožu niso posvečali dovolj pažnje pomladanski setvi in je ostalo nekaj zemlje neobdelane. Šele v zadnjem času hitijo, da bo vsa zemlja obdelana in zasejana. Od zadružnih ekonomij so se pri setvi najboljše izkazale ekonomije v Domajncih, Mur. Crncih, Borejih in Petanjcih. Evidence tudi na zadružnem sektorju ni povsem zadovoljiva in bodo kmetijsko obdelovalne zadruge in zadružne ekonomije morale posvečati evidenci več pažnje.

Pomladanska setev je bila velika preizkušnja krajevnih odborov, masovnih organizacij in kmetijskih zadrug. Tam, kjer je krajevni odbor ob pomoči ma-

sovni organizacij in kmetijskih zadrug posvečal potrebno pažnjo pomladanski setvi od začetka, tam je plan setve izpolnjen in ima krajevni odbor dobro in točno evidenco nad posejanimi površinami. Dobro delo krajevnega odbora in sodelovanje masovnih organizacij je rezultat dobro izpolnjenega plana setve v krajevnih odborih: Satamenci, Sodčinci, Cepinci, Puconci, Predanovci, Tešanovci, Lipovci, Noršinci, Kuzma, Ivanci, Dolič, Zemanjci in Domajnci. Slabo pa je plan setve izpolnjen v tistih krajih in odborih, kjer krajevni odbor ni polagal zadostno pažnje setvi in tudi masovne organizacije niso nudile zadostne pomoči. To so predvsem krajevni odbori Salovci, slabo evidenco nad posejanimi površinami imajo krajevni odbori Murski Crnci, Belinci in Murska Sobotica.

Če ugotovljamo, da je pomladanska setev v glavnem dobro izvršena, ne smemo mimo dejstva, da plan setve industrijskih rastlin ni v celoti izpolnjen. Plan setve sladkorne pese je izpolnjen 86%, plan sončnic čisti posevek pa le 68%. Ker pa setev sončnic še ni zaključena, bo nekaj več posejanega. Ko pogledamo, da plan setve sladkorne pese niso dosegli krajevni odbori Belinci, Dokičevci, Bakovci, Izakovci, Melinci, Krog, vidimo, da imajo ravno ti krajevni odbori največ delovne sile na razpolago. Zato ne more biti izgovor, da ni delovne sile saj, je ponekod še preveč, te pa drugo dejstvo in to, da krajevni odbori nimajo nobene točne evidence nad posejanimi površinami z jenskih posevkov in zato plana niso pravilno razbili. Vzrok za neizpolnitev plana setve v teh krajevnih odborih je

tudi zelo slabo delo masovnih organizacij in pa kmetijskih zadrug.

Setev sončnic kot čisti posevek dobro poteka v Prosenjakovcih, Križevcih, Gor. Petrovcih, Cepincih in še nekaterih. Najslabše so pa krajevni odbori Šulinci, Hočeš, Salovci.

Plan setve vmesnih posevkov sončnic in bučnic pa ni samo dosežen, temveč presežen.

Vsekakor pa je razveselilivo dejstvo, da je večina krajevnih odborov imela zelo dobro evidenco nad posejanimi površinami in so se nekateri evidentirali posebno izkazali. Posebno so se izkazali evidentirali Filipčič Valentin KLO Predanovci, Lukač KLO Puconci, Tomori Marjeta KLO Kuzma, Štrleš KLO Tešanovci, Binkovič Ludvik KLO Ivanci, Kolnhauser Franc KLO Gor. Lendava in še nekateri.

Ob zaključku pomladanske setve stoji pred nami še ena naloga in to je registracija celotne setve. Popis jesenske setve, ki je bil izveden decembra lanskega leta, ni pokazal prave slike zasejanih površin z jesenskimi posevki. To se je ugotovljalo šele pri razbitju plana no lanske setve, ko je večina krajevnih odborov ugotovljala, da imajo več posejanega z jesenskimi posevki, kakor na je izkazal popis.

Krajevni odbori, ki imajo že dobro evidenco nad posejanimi površinami, bodo z lahkoto izvedli popis. Druga stvar pa je tam, kjer krajevni odbori nimajo pregleda nad zasejanimi površinami niti ne vedo, koliko imajo zemlje. Tu bo potrebno temeljito delo, da bo popis res točen.

Sedaj, ko je setev končana, pa ni zaključeno delo. Ravno sedaj je potrebno še več dela in nade, da se bodo posevki pravilno razbili. Kajti samo tako lahko pričakujemo dober pridelek.

„Iz Novega Beograda vam pišemo“

Gotovo se več ne spomnite, kdaj je bil dan odhoda mladinske delovne brigade iz Murske Sobotice. Odšli smo v Novi Beograd in nas med vami pač ni. Včasih se nas spomnite in to je vse. Mogoče ni tako, je pa pri nas tako, da se vas le redko spominjamo; zdi se nam redko, ker je naše življenje pestro, v velikem poletu ustvarjanja in imamo le malo prostega časa. Delamo, učimo se, a ob prstem času ob beremo ali na pišemo nima na svoje domove. Zdi, ko je naša brigada v največjem poletu tekmovanja

in zmaganja, vam pišemo mi mladi brigadirji iz Novega Beograda. Pišemo vam, da vas spominjamo na to, da smo pravi sinovi Prekmurja, da smo tudi tukaj, kot povsod, kjer se delo, med najboljimi in da smo vsem vam, ki ste doma, v ponos. Tekmujemo posamezniki med seboj, tekmujejo čete med seboj in tekmujejo teče tudi med brigadami.

Delamo, gradimo! Imamo žuljave roke! V tekmovalni se utrujemo, toda veselja in zadovoljstva ne izgubljamo nikdar! Ko se vrnemo z dela, zapojemo in počmo radostno, da odmeva daleč naokoli. Radi bi imeli, da nas slišijo vsi tisti, ki v Budimpešti, Varšavi, Moskvi in vseh teh deželah komunistična tulijo v mikrofone, da smo sli prilično na delo, da ne dobimo dovolj in redno hrane, da nimamo obrazov odhajamo na delo in z dela. Verjamemo, da nas vsi tisti, ki tako tulijo, ne poznajo in nas ne vidijo, ker so od nas predaleč; verjamemo pa tudi, da bodo nekoč videli naše velike uspehe; naše pomembne delovne zmage in takrat jim bo vzelo besedo. Takrat pa bo spregovorilo pošteno delovno ljudstvo vsega sveta in nam dalo primerno priznanje. Povemo vam, da ni nič lepšega od volje ljudstva! Ni lepšega ni od velike volje, ki jo kaže mladina na tej obsejni akciji in ni vsi smo ponosni na to, da imamo trdno voljo, da smo Titova mladina.

Mladini! Mladinci, mladinke! Pridite za nami! Obiščite nas! Vključite se v velike delovne juriše. Pridite in zmagajte z nami. Veliko življenje je pri nas!

Brigadirji

Prva prekmurska frontna brigada na Pohorju

Brigada, ki je bila odšla na Pohorje dne 3. maja, šteje 277 frontovcev. Formirana je bila v večjem delu iz sektorja Križevci, Prosenjakovci, Salovci in od drugod. V to brigado so se javili tudi starejši ljudje, 77 let stari Peček Janez iz Križevcev je prišel do sekretarja Osvobodilne fronte in ga je vprašal, če bi tudi on lahko šel v frontno brigado, da bi še v svoji starosti lahko doprinesel čimveč h graditvi socializma. Prav tako je Parš Janez iz Središča star 65 let, Janez Stefan iz Vučje gomile 64 let, Gospod Jože iz Vučje gomile 64 let star in tudi Malačič Aleksander iz Prosenjakovcev ima 58 let. Zadnji je danes vodja desetine in vedno ga vidiš, da gre na delu svoje desetine.

Brigada je razdeljena na več čet. Komandir I. čete tov. Čahuk iz Križevcev, je na Vršniku, II. četa s komandirjem Racem je na Klopnem vrhu in tudi III. četa s tovarišem Kolesarjem je na Klopnem vrhu.

Te tri čete so se po prihodu obvezale, da bodo naredile 12.250 m. Z prve dni se je videlo v brigadi tekmovanje. Prvi dan, so Salovčani v II. četi polkusi, kakšna so drevesa. Komandir Rac je mnenja, da letos ne bodo prvi z Lendavsko grupo, kakor so bili lanske leto, kajti letos so boljši tovariši iz Salovca. Komandir I. čete je na konferenci dejal: »Brez mnogo besed bomo plan prekoristili«.

Brigadirji so takoj po prihodu brigade dobili svoj plan poedinca, kakor tudi na desetine. Danes že v četah vidiš, kako se grafičoni razlikujejo. Pri eni grupi vidiš 50 m² na dan, pri drugi 40 m², a pri tretji 70 m². Brigadirji omenjajo, da so letošnja akcija precej razlikujejo od lanske gozdne akcije. Takoj po prihodu dobijo svoj plan, ne pa kakor je to bilo lanske leto, da so komaj po 15 dnevih dobili svoj plan. Prestrbljeno je boljše orodje in tudi boljše je stanovanje.

Fojavile so se tudi pomanjkljivosti, toda lanskeletne izkušnje v gozdnih akcijah so pokazale, da je potrebno spro. ti rešili vse probleme. Gozdna gospodarstva oziroma nakazovalci ljubo sumno nakazujejo les frontnim brigadam, da si brigadirji morajo v več primerih iskati drevesa za posek kljub temu, da bi se lahko v tisti bližini nakazalo več dreves. Ravno tako mislijo posamezna gozdna gospodarstva oz. nakazovalci, da si bo-

do s frontnimi brigadami očistili gozdove, zato nakazujejo suh les. Seveda brigadirji tudi to posekajo, toda ob priliki prevzema prevzemalec ne prevzema pokvarjenega in suhega lesa. Tu se vidi, kakaj posamezni brigadirji ne morejo svojega dnevnega plana izpolniti. Te ugotovitve pa zahtevajo odpravo teh nepravilnosti, ki so v škodo brigadirjem.

Brigadirji na Pohorju se kljub vsemu temu počutijo zelo dobro, ker imajo dobrega ekonoma, ki skrbi za njih, kakor za hrano, tako tudi za druge stvari, katere brigada potrebuje.

—ZR—

Pevski zbor SKUD »Stefan Kovač« v Križevcih pri Ljutomeru

V nedeljo je obiskal pevski zbor SKUD »Stefan Kovač« iz Murske Sobotice Križevce pri Ljutomeru, kjer je razveselil prebivalstvo z uspehim nastopom. Pevski zbor je nastopil v novem zadružnem domu, ki je lepo opremljen in za takšne nastope primeren. Pevski zbor je pred nastopom pozdravila predsednica tamošnjega Izbora za umetniško društvo. Ljudstvo je z velikim zanimanjem poslušalo spored. Po nastopu pa je domače društvo priredilo lep družaben večer in domačini so goste lepo pogostili.

S pevskim zborom potuje čisto tudi najmlajši in najmanjši član društva mala »Kekec«, ki je uspešno nastopala prav v predvolivnih nastopih po naših vaseh.

—O—

V Dolnjih Slavečih je slab mladinski aktiv

Mladinski aktiv so si v začetku leta postavili letne plane dela, po katerih poteka delo po posameznih aktivih. Seveda so planirali poleg politično vzgojnega, kulturnega, fizikalnega in sličnega dela tudi zabavo za svojo mladino. Ta del plana je mladini prav tako potreben, kot vse ostalo delo, seveda samo v tem slučaju, če mladina z delom pokaže, da je potrebna in vredna razvedrila in zabave, ki ji ga omogoča mladinska organizacija.

So pa aktivni, ki so zelo nedelavni in v njih je mladina, ki nima nobene discipline. Prav v teh aktivih pa želijo največ zabavnih večerov in jih včasih prireajo kar mimo Okrajnega komiteja in brez dovoljenja Notranjega odseka, kot se je to zgodilo v Dolnjih Slavečih, kjer so imeli takšno prsto zabavo 9. maja in so jo brez dovoljenja svojih višjih forumov podaljšali še na 10. maja. Dan pozneje pa je bil sklican sestanek, katerega pa se ni udeležil skoraj noben mladinec (na sestanek so prišli trije mladinci). Najbolj žalostno pa je še to, da je bil vmešan še madinski aktivist, ki je doma iz te vasi, saj je vodil veselico, kajti vsi računi s te zabave so se stekali k njemu.

Takšni primeri nedela so že ponekod. Lahko pa trdimo, da je v veliki večini krivda prav na vodstvu samem, ki ne išče novih oblik mladinskega dela in ne poskuša mladine pridobiti k takšnemu delu kot je sodelovanje pri gradnji zadružnega doma in slično.

—ipr—

Gostinska podjetja naj služijo ljudstvu predvsem z dobro postrežbo

Obrtništvo je v soboškem okraju precej razvito in obstoja zdaj največ v okviru kmetijskih zadrug, mestnega odbora, krajevnih odborov ali pa pod državnim vodstvom. Med obrtniška podjetja spadajo tudi gostilne, ki so bile doslej pod vodstvom krajevnih ljudskih odborov. Te krajevne gostilne niso bile ustanovljene toliko zaradi potreb, niso se upoštevale krajevne prilike in tudi ne v to svrhu določeni predpisi. Vseled tega se je v aprilu izvršila reorganizacija gostinske mreže na področju Okrajnega ljudskega odbora. Ta reorganizacija je bila v tem času nujno potrebna. Iz krajevnih gostišč so nastala skupna gostišča. Tako daje gostišče v zakup krajevni, mestni ali okrajni ljudski odbor, a v zakup sprejme gostišče oseba, ki vodi gostinski obrat in daje od celomesečnega prometa predpisani procent forumu, od katerega je gostišče sprejela v zakup. 31 gostin, ki so obratovali v okraju pod vodstvom krajevnih odborov, ni zadostilo potrebam. V vseh teh gostilnah so bili nameštenci s stalno mesečno plačo in njih naloga ni bila skrb za materialna sredstva, da bi zadovoljili želje gostov za čim boljše postrežbo. Zakupnik odslej nima teh omejitev in ima večje možnosti zaradi tega, ker ima v poslovanju proste roke, torej ni vezan na komplicirano bančno poslovanje, ki mu onemogoča prsto razpolaganje s kapitalom. Vse pihače in jedila lahko nabavlja v okviru Mariborske oblasti.

Reorganizacija gostišč so krajevni ljudski odbori, kakor tudi poslovođeje z veseljem sprejeli, kajti doslej je bilo marsikatero krajevno gostinsko podjetje pasivno. Vmes pa so bili tudi takšni krajevni ljudski odbori, ki koristijo reorganizacije ne razumejo. Tako so izjavili v Kupšincih, da je KLO tisti, ki ima ukazovati, urejati in usmerjati gostinsko podjetje v kraju in da nimajo kaj iskati višji forumi. KLO seveda ni pomislil na to, da je že v tem korist reorganizacije, da mu je omogočen letni dohodek do 15 krat večji od letnega dohodka pred reorganizacijo. Slično je ugovarjal tudi poslovodja v Martinju, ki je obenem pooblaščenik KLO Trdova.

Nekaj najboljših delavk iz tovarne perila v Murski Soboti

Pred „Tedom matere in otroka“

Ce bo delo potekalo po načrtu,
bo uspeh velik

Okrajni odbor AFŽ v Murski Soboti povečava svoje naloge, da pomaga ženskam, ki so vključene v proizvodnjo. Zlasti sedaj v predpripravih za proslavo Teda matere in otroka, so članice Okrajnega odbora zelo agilne.

Obiskal sem jih. Seja je prvak končana, torej jih ne motim in se lahko pogovorim z njimi. Saj so one prijazne in jih veseli, če se kdo zanima za njihovo delo. Pa ne samo to. One te kar vprežejo v svoj delovni voz, ki gre dobro pot.

»Kakšen program ste naredile?«
»Ustanovile bomo v okraju 12 aktivov za pomoč nosečim ženskam,« sem dobil odgovor.

»Pa tudi na DID nismo pozabile,« je dodala druga. »Ustanovile bomo DID v Gor. Lendavi, povečale bomo DID v Belčinih, a v Puconcih bomo ustanovile vrtnice.«

Težko sem s svojim evinčnikom dohitel razlago delovnih žensk okrajnega odbora. One so navdušene, toda one tudi delajo. Nedavno je predsednica okrajnega odbora AFŽ dobila priznanje za svoje delo. Na prvi ji je OF pripela odlikovanje za požrtvovalno delo. Ostale članice se zavedajo, da so s tem odlikovanjem tudi one nagrajene, ker one so s predsednico eno telo.

»V zadrugah bodo do Teda matere in otroka štiri igrišča za otroke,« je rekla odbornica, »razen tega bomo organizirale še deset posvetov za žene na terenu,« je dopolnila druga.

»Krasno!« sem dejal, ker sem prepričan, da je moj obisk končan. Pa sem se motil.

»Počakajte malo, tovariši! Tam, kjer ni DID-a in vrtnice, bomo ustanovili aktivne žene za kolektivno čuvanje otrok.«

»Pa še to napišite,« je dodala predsednica. »Za preskrbo nosečih in doječih žensk ter otrok bo AFŽ pomagala pri ustanavljanju komisij, ki bodo skrbale za redno izvajanje preskrbe in kontrolirale delitev blaga,« je končala predsednica.

»Zdravo!« in sem odšel. Potrkal sem pri mestni organizaciji AFŽ.

»Me bomo končno uredile pionirsko igrišče v Murski Soboti, da ne bodo matere v brigi za svoje otroke,« sem dobil odgovor na prvo vprašanje.

»Ker se zavedamo, da marsikatera mati ne more izvrševati vseh svojih manjših del, ker je zaposlena v proizvodnji, bomo v Murski Soboti ustanovile pralnice in likalnice,« je bil drugi odgovor.

»Naše „Afežeje“,« kakor jim po domače pravimo »se zavedajo svojih nalog, ker so tesno povezane z delom — sem si mislil.

»Razen tega bomo prevzele patronat nad mestno pionirsko restavracijo, a pri tem bomo mobilizirale še tiste, ki nam lahko pomagajo,« so nadaljevale v mestnem odboru.

Vedel sem, da bo moralo poverjeništvu za trgovino rešiti marsikatero vprašanje, ker so naše članice AFŽ vztrajne in ne popuščajo in sem se poslovil in naravnost ubral na poverjeništvu za preskrbo.

»Kaj pa vi pripravljate za Teden matere in otroka?« sem jih zadel naravnost v živo.

»Mi smo sklenili, da bomo dali prednost preskrbi nosečih žensk, doječih mater in otrok do 14. leta starosti.«

»No, tukaj je svet za varstvo matere in otroka za delo v Teden matere in otroka že opravil svoje naloge,« sem si mislil.

»Stremeli bomo za tem, da bodo živilske nakaznice MD in D-1, D-2 in D-3 krite 100%.«

»Tako je prav!«
»In da bomo,« je nadaljeval referent za preskrbo, »pospešili naročanje tekstila za otroke potom trgovskega podjetja OZKZ, a obenem bomo zaostriili razdeljevanje sladkorja po vezanih cenah v KZ.«

»A kontrola?« sem hitro skočil tovarišu v besedo.

»A obenem bomo izvršili kontrolo nad razdeljevanjem sladkorja za otroke.«

Vedel sem, da morajo biti mobilizirane še ostala poverjeništa in sem se znašel kar sredi sobe poverjeništa za zdravstvo.

»Vemo, po kaj ste prišli,« se smeje tovarišica.

Jaz sem se lepemu sprejemu nasmehnili, vsaj ni treba iskati poti do glavne vsebine obiska.

»Veliko breme je na naših hrbtih,« je začela tovarišica, »toda mi bomo rešili našo nalogo.«

»Kakšno pa je to breme?«

»Mi ne moremo dati materialnih dobrin otrokom, toda organizirali bomo dva tečaja za matere.«

»Izvršili boste svoj del naloge v Teden matere in otroka,« sem ji veselo segel v besedo, ker sem videl, da imajo že gotov plan.

»V teh tečajih bomo predavali o higieni žene in prehrani dojenčka.«

»A predavatelj?«

»Počasi, vse vam povem. Bodite potrpežljivi,« me je krotila tovarišica, ki se ni zavedala, da moram še ostale sodelavce obiskati. »Predavali bodo zdravniki, in sicer o glistavosti, poletnem protivu, o vitaminski prehrani, o neqi porodnic in podobno.«

»A, tako?«

»Da. Obenem bodo imeli diskusijske večere na terenu. Babice in obiskovalke smo tudi zapregli v delo. One bodo obiskovale nosečnice in bolnice vsaj v 60 krajevih ljudskih odborih.«

»To je vse?«

»Se veliko. Pravila sem vam, da boste potrpežljivi. Nanovodeno je tekmovalje med ustanovami za zaščito naravnega in med zdravstvenimi delavci.«

»Torej vas je tudi mobilizirala organizacija AFŽ?«

»A kaj vi mislite, da mi nismo mobilizirale članice AFŽ?«

»Vi njih?«

»One bodo ustanovile v šolah aktivne, ki bodo skrbeli, da bodo oddani v zdravstveno bolni otroci, posebno garjavi, hrastavi in glistavi. Tudi morajo preskrbeti, da bodo DID-i in otroci v njih zdravniško pregledani.«

»Hvala!« Odšel sem v poverjeništvu za socialno skrbstvo.

Tudi oni imajo veliko dela. Treba je organizirati počitniške kolonije. To ni tako enostavno. Pri tem delu je treba mobilizirati množične organizacije. Seveda, da pri tem igra zopet glavno vlogo AFŽ, a morajo biti zraven zdravniki, poverjeništvu za zdravstvo in poverjeništvu za prosveto, ker je treba paziti, da pojdejo v kolonije otroci, ki so socialno in zdravstveno šibki, a za te je treba mobilizirati zdravnike in prosvetne delavce, ki so v dnevnem stiku z otroki in imajo vse podatke o njih. AFŽ mora pomagati, da bodo otroci čisti, nekaterim je treba pred odhodom pokriti perilo in obleko, a razen tega so tukaj žrtve vojne. Torej ZB je dobila tudi kos naloge v tem delu.

»Kakšno so še vaše naloge?«

»Socialno skrbstvo se mora pobrigati, da ustanove, ki delijo pomoč MDF, dose-

gajo mesečni plan, a zlasti v tem času. Kuhinje morajo biti čiste, higienske, hrana pravčasna.«

»Kakšne kuhinje?«

»Kaj ne veste? Naše mlečne kuhinje.«

»In da izboljšate delo v kuhinjah, ste vzeli v plan tudi mlečne kuhinje?«

»Seveda. Tudi AFŽ smo mobilizirali. Ta organizacija bo kontrolirala delo v kuhinjah in se bo pobrigala za pravčasno oddajo mleka tem kuhinjam. Prav v tem času bodo žene ustanovile 14 aktivov, ki se bodo pečali s tem delom.«

Pa sem potoval naprej.

Potrkal sem na poverjeništvu za delo. Oni imajo nalogo, da poskrbe »za možnost letovanja učencev v gospodarstvu.«

»To so vajenci iz naših podjetij?«

»Da, za njihovo letovanje! Toda naše poverjeništvu je prevzelo nalogo, da se bo v tem času pobrigalo za materialno preskrbo vajencev in tudi za njihovo ideološko-politično in kulturno prosvetno vzgojo.«

»Torej bo moralo stopiti v stik z LMS?«

»Razen tega bo naše poverjeništvu v tem času pazilo, ali se izvajajo zakonski predpisi za te učence. Potem pride pro-

paganda za vključevanje učencev v gospodarstvo in industrijo, a to pomeni, da moramo v tem času stopiti v stik s poverjeništvom za prosveto.«

»Ali je še kaj posebnega?«

»Gre za vključevanje v rudarstvo, gradnjo in gozdarstvo. Pogledali bomo tudi malo več kot doslej v vajeniški internat.«

Prestrašil sem se nad vsem tem delom, ki je precej komplicirano, toda pri sodelovanju tako ogromnega aparata mora delo iti svojo pot naprej. Tako sem premišljeval, ko sem se vzpenjal v tre tje nadstropje k prosveti.

Črn mlad učitelj me je seznanil s planom. Poverjeništvu za prosveto, v katero je vključena tudi Ljudska prosveta. Oni tekmujejo v pripravah za Teden matere in otroka. Saj imajo 55 šol, a v Murski Soboti je še gimnazija in Ekonomski tehnikum.

»Mi imamo opravka z roditeljskimi sestanki, na katerih bodo naši učitelji obravnavali vzgojno vprašanja, ki se pojavljajo doma, v šoli in na ulicah, pa tudi o zdravstvenih vprašanjih. Saj veste, da so učitelji mali vsevedneži.«

Tudi tukaj sem se moral malo nasmejati.

Tako je, tovariši. Mi bomo z AFŽ organizirali 12 šolskih razstav, 7 pionirskih sejmov, imeli bomo 22 vzgojnih predavanj, a ustanovili bomo 12 komisij za vzgojno vprašanja.«

»In?«

»V Gor. Lendavi bomo organizirali z AFŽ borbenje. Moramo preskrbeti pedagoške in vzgojne voditelje, ekonomie in drugo.«

Beseda za diskusijo:

Ali je prav, da smo takoj
porušili letno gledališče?

V času, ko je bil članek že pripravljen za tisk, je bil sklep že izvršen: letno gledališče v Murski Soboti je porušeno. Ker pa so v članku zajeta nekatera važna vprašanja in zato, ker se dotika kulturnega življenja v Murski Soboti, ga v celoti objavljamo. Objavljamo pa ga v celoti tudi zato, ker je njegov namen začeti diskusijo o vseh vprašanjih kulturne dejavnosti v Murski Soboti v zvezi z ovrkami, ki nastajajo in so navede neoporekne.

Pričakujemo, da se v diskusiji oglašijo vsi, ki delajo na tem področju in vsi, ki so s težavami in s problemom kulturnega življenja v Murski Soboti seznanjeni.

Padel je sklep: »Letno gledališče v parku je treba takoj porušiti in postaviti iesen, zložljiv oder.«

Po napakah storjenih v zvezi z letnim gledališčem v Murski Soboti in po žalostni vlogi tega gledališča je takšen sklep vsekakor na mestu. Letno gledališče ni služilo svojemu namenu — torej ga je potrebno porušiti. Takšna ugotovitev je hitra in sklep namogo hitrejši. Poleg tega pa je ta ugotovitev še površna! Preden ugotovimo, da nekaj ne služi svojemu namenu in damo stavku za ključno piko, se moramo vprašati še: zakaj ni služilo to ali ono svojemu namenu in temu vprašanju smo dolžni najti odgovor.

Če pogledamo oder letnega gledališča, ugotovimo, da je bil po gradnji namenjen le večjim nastopom pevskih zborov, orkestru, folklornih skupin in recitatorjev. Za dramske nastope ni bil prikladen. Če upoštevamo, da v prejšnjem letu še ni bilo pravega orkestra, če upoštevamo, da smo imeli le eno folklorno skupino v Belčinih, tedaj nam je umljivo, zakaj je bil oder v parku odvisen in v splošno estetsko mislečim.

V tem času je vse drugače. Razen festiva, ki nujno potrebuje takšen oder, bi lahko na njem nastopal pevski zbor in orkester, ki se je že izredno razvile, pa tudi folklorne skupine bi lahko nastopale, predvsem zato, ker se je število teh skupin v soboškem okraju pomnožilo. Na tem oderu bi lahko nastopale folklorne skupine iz Martjanec in Tešanec, plesna skupina DKUD »Stefan Cvetko«, na njem bi lahko bili »Pavilho, vi večer«, SKUD »Stefan Kovač«, je organiziral folklorno skupino cicibančkov in ta bi prav tako lahko nastopala na oderu letnega gledališča. Enako bi lahko vse večje proslave pripravili za ta oder. Tako bi bile primerne za letno gledališče tudi prireditve v Teden matere in otroka.

Sklep je padel: oder se mora porušiti! Sklepe pa je potrebno izvrševati. Zato se sklepji tudi sprejemajo. Torej smo pred zelo neprijetnim dejstvom: Oder bo v najkrajšem času porušeni! Postavlja se nam vprašanje: »Kje bodo uprizonirane prireditve, ki so bile doslej vse v Fiskulturnem domu in si jih Sočanji želijo še vedno več in ne manj?« »Kje?« je vedno veliko vprašanje, posebno v tem primeru, ko je uporabljena dvorana za kino. S tem ni rečeno, da odrskih nastopov več ne bo v Mladinskem domu, toda njihovo število bo za namestitvijo kina zmanjšano — torej omejeno. Sami nastopi pa bodo iz istega vzroka ometani, oziroma oteženi.

38 novih udarnikov na vinogradniškem gospodarstvu Radgona

Kolektiv vinogradniškega gospodarstva Radgona je enotno prosiyal praznik dela. V treh centrih: Radgoni, Črešnjicah in Kapeli so nosno položili obračun svojega dela. 38 delavcev se je pridružio zmagovalcem, ki so dosegli pomembne uspehe v obnovi vinogradov. Na obrazli vseli, ki so prelieli veliko priznanje, je odsevala velika obluba, da bodo v bodoče še boljši, a vsi prisotni so izrazili hotenje, da bodo v kratkem v seznamu imen udarnikov. D.K.

»Kaj je s prireditvami?« sem vprašal.

»To je stvar našega referenta za ljudsko prosveto, Sicer jaz imam plan. Ljudska univerza bo imela polne roke posla. Mobiliziramo zdravnike za predavatelje pa tudi ostale člane Ljudske univerze. Otrokom je treba tudi razvedrila. SKUD »Stefan Kovač« je že mobiliziral svoj »ukovni oder, a njihov zbor in orkester bo, sta tudi nastopila. V Soboti bo mobilizirano DKUD »Stefan Cvetko«, a na terenu vsa društva in aktivni. Prireditve bodo na vseh šolah. V Soboti bo nastopila po daljšem presledku ponovno dramska sekcija SKUD-a, gojenci iz soboškega DID-a se tudi pripravljajo za nastop.«

»Hvala! Za nekoliko dni vas pridem obiskat, da vidim kaj ste že naredili.«

»Le pridite!« se je nasmehnili črni učitelj, ki je referent za vzgojne domove. Črna ima nalogo, da do Teda matere in otroka organizira DID-e. Cicibanove kotičke in otroška igrišča.

Na koncu vidite, koliko ljudi je mobiliziranih za delo v Teden matere in otroka in koliko skrbi imajo vse naše organizacije, ki jim stoji na čelu AFŽ, pa tudi naši delovni kolektivi in ustanove ter uradi. Vse te ljudi je mobiliziral Svet za varstvo matere in otroka za delo v Teden matere in otroka v našem okraju.

kaj mislite, kaj je z menoj?

Mene so mobilizirali in sem prvi del svoje naloge rešil.

Tudi vi ne pozabite, da je od nas vseh odvisno, kako bo usel Teden matere in otroka v našem okraju.

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

te

Tajnik KLO Hotiza je delat tako,
kot da je nekdanji župan

Hotiza leži ob cesti in je ena od lepših in bogatejših vasi v lendavskem okraju. Če bi presojali, po zunanem videzu, bi morali priti do zaključka, da je v njej najlepši red in da vse naloge pravilno in pravočasno izvršujejo. Toda to ni tako. Prava slika se je pokazala pri gradnji zadružnega doma. Z gradnjo so v Hotizi pričeli med prvimi, toda delo nikakor ni in ni napredovalo. Vaščani so pričeli gradnjo nad aktivisti. Kot po večini gosi so tudi v tej vasi bili dolgo prepričani, da vse, kar je slabo, prihaja od višjih forumov, a ne iz njihove sredine. Ljudska kontrola pa ni nasleda govoricam, ampak je preiščala najprej odgovorne za gradnjo zadružnega doma v vasi. Da je bilo to pravilno, so pokazale izsleditve.

Kmalu je bilo prav vsem jasno, da je glavni krivec sam predsednik uprave za gradnjo zadružnega doma — Hotizan Martin, ki je bil obenem tudi tajnik krajevnega ljudskega odbora. Ta mož si je na račun zadružnega doma gradil svoj lastni dom. Od vaščanov je pobral v l. 1949 dohodnino v znesku 74.350 din, ter celoten znesek uporabil zase. V istem letu je pobral še dodatno za biko ter pobral od kmetov 31.000 din. Od tega zneska je dal bikorejcu 4000 din, a ostali denar je porabil za gradnjo svojega poslopja. Pred začetkom gradnje zadružnega doma je pobral tudi poslopje, ki je bilo last krajevnega ljudskega odbora, ter material prodal za 49.000 din. Tudi ta znesek je porabil zase. Tudi 700 din, ki jih je zbral za davek na pse, je porabil zase. Iz Narodne banke v Murski Soboti je dvignil 86.000 din za izplačilo zidarjev, ki so delali vse leto na gradnji zadružnega doma. Ni pa nikjer razvidno, za kaj je ta denar porabil, kaj

ti manjkajo mu potrebne priloge. Kot funkcionar je na račun gradnje zadružnega doma priredil tri veselice. Sam je vodil vse delo na veselicah ter sam obračunaval dohodke z izdatki in prikazal vedno, da ni bilo nobenega dobička.

Z vsem tem ni bil zadovoljen. Svoj položaj je želel izkoristiti do konca. Kot tajnik krajevnega ljudskega odbora je prejemal plačo v znesku 3000 din. Prav tako je prejemal plačo od uprave za gradnjo zadružnega doma v znesku 3000 din. Tudi s tem ni bilo njegovo izkoriščevalno delo končano. Svoje dekle Skrbent Mijo, ki bi morala iti na udarniško delo na Pohorje, je poslal v gorice, da je ne bi vaščani videli, a prebivalstvu je zatrjeval, da je morala iti na tečaj v Lendavo. Zidarjem, ki so delali na gradnji zadružnega doma, je često dajal nalog, da gredo zidat njegovo hišo.

Vse to se mu je zdelo še veliko premalo. Hotel je na vsak način, da bo namesto zadružnega doma v vasi njegov dom. Njegov namen je bil še poleg vsestranskega namernega izkoriščanja — zavarjanje in onemogočanje dograditve zadružnega doma. V tem delu se je izkazal kot izkušeni mojster. Ko je dobil nakazilo od uprave za gradnjo zadružnih domov za prevzem strešne opake, je prevoz opake tako dolgo zavlačeval, dokler rok ni potekel. Tudi takrat, ko je prejel drugo nakazilo, je delal po istem načinu. Tokrat je poslal prevoznika po les za svoj dom. V Boreču, po opako, je poslal voznike šele takrat, ko je opaka že zapadla.

Vaščani pričakujejo, da bo ta izkoriščevalce ljudstva »na veliko« primerno kaznovan, da bo zadoščen vsem, ki jih je izkoriščal in goljufal.

Saboterji obvezne oddaje
pred sodiščem

Pred dnevi so se zagovarjali pred Okrajnim sodiščem v Gornji Radgoni kmet Kauran Janez in njegova žena Amalija iz Velke ter sosedji in sicer zaradi nezadostne obvezne oddaje ter zaradi izvršenega incidenta napram organu ljudske oblasti. Kmet Kauran je dve leti namenoma ni hotel izpolnjevati svojih obveznosti obvezne oddaje napram državi in je na odločbo KLO Velke oddajal le minimalne količine, dasi je izpolnjeval vse pogoje kot dobro situiran kmet. Noben opomin od strani oblasti ni zalegel in kadar so prišli odkupni organi, k njegovi hiši, so vedno vsi domači odbežali v bližnji gozd ter so doma zaklenili hišo in pred vrati puščali šolske otroke, ki so prišli aktivistom pojasnjevali, da domačih ni doma. Čim so ti odšli, so se vračali vsi člani družine iz svojih skrivališč. V prvi polovici aprila je Okrajna odkupna komisija iz Radgone ponovno prišla h Kauranovim z namenom, da odkupi zaostanke. Ker so Kauranovi uporabili isti trik kot običajno, so naložili organi na voz državi dolžne prašice in priprigli vole ter prašice odpeljali. Ta čas so Kauranovi pribežali iz svojega skrivališča ter organizirali še sosedje ter skupno s koli, sekirami in noži navalili na komisijo grozeč ji, da jo premlatijo. Kauranov sin Mihael je

pri tem razbil voz ter močno poškodoval prašice ter so s tem skupno preprečili odkup. Pri tem incidentu so sodelovali tudi sosedje Vajnjeri Vinko, Zmuderl in Mihael. Po ugotovitvi sodišča o krivdi dejanj je bil obsojen Kauran Janez na 4 leta prisilnega dela ter njegova žena Amalija na 3 leta, hčerka Matilda zaradi mladoletnosti na 6 mesece poboljševalne z dela, sin Mihael na 2 let prisilnega dela, sosed Zmuderl je zaradi sodelovanja pri incidentu ter zato, ker je pretepel evidentirarja KLO Mursca v stačovanju zaradi sodelovanja v komisiji, dobil kazen 1 leto in 6 mesecev prisilnega dela. Sosed Vajnjeri

Tilova štafeta v letu 1950

Tudi v tem letu bomo v počastitev rojstnega dne tovariša Tita pripravili Tilovo štafeto. Štafeta bo šla iz vseh krajev naše domovine. Delovno ljudstvo pa bo preko teh štafet pozdravilo svojega maršala in mu čestilo. Pozdravili ga bodo naši najboljši. Štafeta pa bo z jela tudi letos sleherni vas, podjetje in ustanovo.

Naši zmagovalci, beli rudarji iz Dolaje Lendave bodo odposlali prvega tekača 20. maja ob 7.40. Ta bo ponesel pozdravno pismo v štafeti palici preko Lendave. Štafeta bo prispela nato v Mursko Soboto ob 10.14 in v Radgono ob 11.33 ter potekala od tod dalje proti Lenartu, preko Maribora v Sloveni Gradec, Kamnik, Ljubljano in končno v Beograd. Te glavni štafeti se bodo priključile vse stranske štafete v okrajih Dolnja Lendava, Murska Sobota, Radgono in drugod.

20. maja ob 9. uri se bodo zbrali združniki pri Železnih dverih in izročili pozdravno pismo v štafeti palici tekaču, ki jo bo ponesel proti Ljutomeru. Preko Ljutomera jo bodo ponesli fizkul-

turniki ljutomerskega okraja v Ormož, C-4 tod se bo nadaljevala proga v Ptuj, kamor bo štafeta prispela ob 12.30. Od tod bo tekla naprej preko Maribora, Poljčan, Trbovelj, Ljubljane v Beograd. Te glavni progi se bodo zopet priključile stranske štafete, okrajev, skozi katere poteka glavna proga.

Štafete bodo prispale v Maribor 20. maja ob 14.30 uri. Na glavnem trgu bo predal štafeto palico najboljši beli rudar iz Nafte, a iz Ljutomera najboljši združnik.

V vseh navedenih krajih se že pripravljajo na izvedbo Tilove štafete. Poleg fizkulturnih organizacij sodelujejo v pripravah tudi mladinske organizacije in sindikati ter ostale masovne organizacije. Kot se predvideva po pripravah in ob azah posameznih organizacij, bo štafeta tekla v znamenju prazničnosti, prikršno vidimo redko v naših krajih. Pričakovati pa je, da bodo tudi na naši vasi praznično proslavili dan, ko bo tekla štafeta predvsem pa čas, ko bo štafeta tekla skozi vas. ZT

Tri radgonske frontne brigade tekmujejo

Dvainsedemdeset brigadirjev radgonske frontne brigade ima svoj štab v drvarski koči, malo nad mislinjsko tolo v sjojenjgraškem okraju. Sekanje »na suš« zahteva dokaj podjetnosti, ki je pa Radgončanom ne manjka, kar so že lani dokazali. Tu drevo le poderejo, oklestijo in obelijo. V 23 delovnih dneh bodo ti ljudje in oni, ki delajo visoko gori na Sopolškem, podili po planu 8440 kub. metrov, če bodo dosegli povprečno normo. V eni izmed najvišjih kmetij tostran Pohorja, na Sopolškem, tabori druga radgonska brigada. V Smilavcu in na Plešivcu dela brigada 57 ljudi, tudi ti so Radgončani.

Na delovnem mestu jih je čakalo vse že pripravljeno. Težava je še za krompir in čebulo, vse drugo imajo, tudi vino. Razpoloženje med brigadirji je prav dobro. Desetine, ki so že pravzaprav svoje plene, tekmujejo med seboj. Ob nedeljah jih bodo obiskali člani slovenjgraških kulturnih skupin.

—

Vinogradniško gospodarstvo Radgona je prvo izvedlo elektrifikacijo

Delovni kolektiv Vinogradniškega gospodarstva Radgona je elektrificiral obsejni teren v Hercegovščaku, Poličah, Aženskem vrhu, Zbigovcih in Črešnjavcih. S prostovoljnim delom so člani petih brigad (Cankarjeve, Tomšičeve, Gubčeve, Kardeljeve in Prešernove) pošteno, valno in uspešno sodelovali pri kopanju jam, podiranju, pripravljanju in postavljanju drogov za napeljevanje pri gradnji transformatorja, pa tudi pri napravi odprtih, itd. Napravili so 7240 ur prostovoljnega dela. Vodstvo uprave je pravočasno organiziralo vsa dela ter s pomočjo in sodelovanjem svojega, kakor tudi delovnega kolektiva DES Gornja Radgona dokončno izvršilo elektrifikacijo.

Po krajevnih odborih Hercegovščaku, Poličah, Aženskem vrhu, Zbigovcih in Črešnjavcih so dovršili 13 km električnega omrežja, 2 km daljnovoda s transformatorjem na Poličah. Delo je bilo dokaj težko zaradi hribovitosti terena.

Viktor Štrec:

Povej po naše

(Nadaljevanje in konec)

Janči je opazil, da Lutar kolovratil od hiše do hiše in da si ljudje nekaj prikimavajo. Opazil je, da se jim nikamor prav ne mudi in da si dajajo vse preveč časa. To gibanje po vasi ga je spravljalo v vedno večjo nestrpnost in radovednost. Ugibal je, kaj naj bi bilo tako važnega in kar slutil, da je nekaj v zvezi z onim z okraja in da je verjetno tudi njegovo ime vmešano. Da, njegovo ime. To ga je spravljalo v nemir. Kar užaljenost se ga je lotevala. Vse se dogaja tako enostavno brez njega, kot da on ničesar ne pomeni.

Stopal je po sobi, parkrat šel celo na dvorišče, pa se je vsledje vrnil k oknu. Kar bal se je, da ne bo videl vsega, da bo zamudil in potem ne bo prav. Končno pa se je le odločil in se sam stopil na ulico. Ni pozdravil ljudi po dvoriščih, ampak se je kar napotil v smeri, kamor je izginil Lutar. Ta pa se je odmikal vedno dalje v vas in je prišel hiteti, ko je opazil za seboj predsednika. Janči se je njegovi bojazni zadovoljno nasmešnil. Laskalo mu je, da je nekdo, ki upošteva njegovo moč in v zavesti, da je storil nekaj brez njegove vednosti, ne upa v njegovo bližino.

Pospešil je korak. Lutar, ki je opazil, da ne bo mogel izmakniti, se je porinil in ga pozdravil kar se da prijazno. Janči pa je poskušal nastopiti osorno, toda ni mu šlo po sreči. Glas mu je drl, ni mu je vprašal:

»Kaj to pomeni danes navezgodaj?«
»Nič, nič,« je hitel pojasnjevati Lutar.
»Tan so prišli aktivisti, pa pravijo, da bi bilo dobro, da pridejo ljudje za pol ure vkup, da se pogovorimo.« Se je obrnil proti plotu naslednje hiše. »Lajuš,« je zaklical, a ko je ugledal na pragu ženo, je nadaljeval: »Mancika, či nede Lajuša pridi v gostilno, in tvariš so tan, ka ščejo z nami gočati.«

Mancika je pogledala oba pa zategnila:

»O čem bo goč?«

V radgonskem okraju so nabrali doslej največ zdravilnih zelišč

Množične organizacije Mariborske oblasti so začele z nabiranjem zdravilnih zelišč. V posameznih okrajih so člani Osvo. bodilne fronte in mladinci z uspeho propagando dosegli vidne uspehe v nabiranju zdravilnih zelišč. Po okrajih so osnovani štabi, odredi in čete, med katerimi se je razvilo živahno tekmovalstvo. Do sedaj so dosegli najboljši uspehe v radgonskem okraju, kjer so nabrali 54 kg zdravilnih zelišč. Dobro poteka nabiranje zelišč v okraju Maribor-kolica, kjer so nabrali 50 kg. v ljutomerskem okraju pa 49 kg. Pri nabiranju zdravilnih zelišč je najučinkovitejša mladina in pionirji. Po podatkih pionirskega štaba Mariborske oblasti je v poljčanskem okraju nabrana večja količina zdravilnega zelišča, toda zaradi slabe evidence ne vedo, koliko kilogramov zdravilnih zelišč so nabrali. Odkupno podjetje v poljčanskem okraju ima slabo kontrolo nad nabiranim zdravilnim zeliščem, ker so aktivisti, ki je bil zadolžen za evidenco pri Odkupnem podjetju, poslali v delovno brigado. Prav tak slučaj se je zgodil v okraju Maribor-mesto, kjer so tudi nabrali večjo količino zdravilnega zelišča, o čem pa vodijo slabo evidenco in statistiko.

Ker je zbiranje zdravilnega zelišča za našo gospodarstvo zelo važno, bi morale množične organizacije Mariborske oblasti polagati več pozornosti evidenci in statistiki o nabiranih zdravilnih zeliščih. G.D.

—

DOPISI

Beltinci. Na predvečer obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte se je zbral v kinodvorani množica okrog 500 ljudi. Na tej proslavi je sodelovala godba na pihala. Govoril je predsednik VOOV tov Glavač in sekretar VOOV tov. Koltač. V proslavi je sodeloval še pevski mešani zbor, recitacijska skupina članic AFŽ, pionirji in celibančki ter mladina. Nastopila je tudi folklorna skupina, sicer pionirski.

Beltinci so bili na praznik Fronte, kot tudi na Prvi maj praznično okrašeni. Na predvečer Prvega maja je bilo v Beltincih zelo živo. Tudi na dan Prvega maja so se v Beltincih izkazali s proslavo, ki je bila dokaj pestra.

Nova uredba o odkupu živine in masti v letu 1950

Te dni je zvezna vlada izdala uredbu o odkupu živine in masti v letu 1950, ki pravi:

Za kritje potreb v mesu in maščobah izvajaj v letu 1950 obvezni odkup živine, mršavih prašičev in masti od kmetov in kmetičkih obdelovalnih združenj. Obveznost tega odkupa je mogoče določiti tudi neometno če so lastniki ali najemniki obdelovalne zemlje.

Kmetijska gospodarstva in zadruge, kakor tudi nekmetje, ki so lastniki ali najemniki obdelovalne zemlje in imajo predpis obvezne oddaje mesa, bodo izpolnili svojo obveznost s tem, da bodo prodali državi določeno količino živine, in sicer govedo (bike vole, krave, junce, teleta in bivole), prašiče (suhe, pitane in prašičke), ovce, jagnjeta, koze in kozličke. Svojo obvezno oddajo izpolnijo lahko v celoti ali delno s pitanimi svinjami. Pri tem se količina svinjskega mesa računa v obvezno oddajo mesa.

Kmetije in zadruge, pa tudi nekmetje iz uvodnega odstavka, ki imajo predpis obvezne oddaje masti, izpolnijo lahko to obvezno oddajo v celoti ali delno s pitanimi svinjami. Pri tem se količina svinjskega mesa računa v obvezno oddajo mesa.

Minister za državne nabave ljudske republike predpiše v sporazumu z republikanskim ministrom za kmetijstvo pogoje, katerim morajo ustrezati živina, pitani in mršavi prašiči masti in perutnine glede kakovosti ob oddaji odkupnim podjetjem.

Odkup po tej uredbi se bo izvajal po določenih državnih (vezanih) cenah. Kmetije in zadruge bodo dobile poleg kupnine tudi bone za nakup industrijskega blaga po nižjih enotnih cenah v polnem znesku kupne cene. Kmetije in zadruge lahko prosto razpolagajo s tistimi količinami živine, mršavih prašičev in masti, ki niso zajete v obvezni odkup.

Določanje obvezne oddaje

Da bi zagotovila preskrbo prebivalstva po enotnih načelih, bo vlada ljudske republike ob upoštevanju pogojev za razvojni stopnjo in svinjereje ter v skladu z razvojni stopnjo teh gospodarstev pogojev v skladu z zvezno vlado določila živinorejske ravne kakor tudi norme, po katerih se bo za posamezne kategorije gospodarstev določala obvezna oddaja mesa in mršavih prašičev. Prav tako bo vlada ljudske republike podrobneje predpisala način določanja količine masti, ki jo bodo obvezno oddala po tej uredbi posamezna gospodarstva.

Kmetijska gospodarstva se razvrstijo po obsegu obdelovalne površine v 7 skupin, in sicer:

Skupina	Velikost obdelovalne površine in pašnikov
I	do 3 ha
II	od 3 do 5 ha
III	od 5 do 8 ha
IV	od 8 do 10 ha
V	od 10 do 15 ha
VI	od 15 do 20 ha
VII	od 20 ha naprej

V smislu uredbe se med obdelovalno zemljo štejejo njive, travniki, vrtove, vinogradi, sadovnjaki in livade. Vlada ljudske republike lahko v skladu z zvezno vlado določi, da se upoštevajo vinogradi in sadovnjaki v posameznih vinogradniških in sadarskih predelih pri določanju skupine, v katero spada kmetijsko gospodarstvo, da se pa te površine ne vračunajo v obdelovalno površino, po kateri se določa obvezna oddaja.

Oddaja masti je praviloma obvezna za vsa kmetijska gospodarstva in sicer:

a) za gospodarstva od 3 ha obdelovalne zemlje povprečno od 5 do 15 kg masti.

b) za gospodarstva od 3 do 5 ha povprečno od 8 do 55 kg masti.

c) za gospodarstva od 5 do 8 ha povprečno od 15 do 80 kg masti.

č) za gospodarstva od 8 do 10 ha povprečno od 20 do 120 kg masti.

d) za gospodarstva od 10 do 15 ha povprečno od 30 do 145 kg masti.

e) za gospodarstva, večja od 15 ha povprečno od 40 do 165 kg masti.

Spodnja in zgornja meja teh norm predstavljata srednje, to je povprečne višine obvezne oddaje v posameznih kategorijah gospodarstev za vse ozemlje FLRJ. Upoštevajoč te norme, bo vlada ljudske republike določila spodnjo in zgornjo mejo norm za posamezne kategorije gospodarstev v posameznih rajonih na področju svoje republike. Glede na razvojno stopnjo svinjereje v posameznih rajonih in z ozirom na ostale gospodarske pogoje, lahko vlada ljudske republike pri tem odstopi od najnižjih oziroma najvišjih meja omenjenih norm.

Pri predpisovanju obvezne oddaje je treba upoštevati dejansko stanje živine, ki jo ima kmetičko gospodarstvo, izkoriščanje državne in združne paše, gospodarsko moč gospodarstva, pogoje za tejo in proizvodnjo živine, ali je živinoreja eden, glavni ali stranski vir dohodkov, potrebe gospodarstva po delovni in molzni ter plemenški živini in slednjič število članov gospodarstva ter njihovo delovno silo. Vlada ljudske republike lahko določi, v katerih primerih je mogoče posamezna gospodarstva oprostiti obvezne oddaje živine, mršavih prašičev in masti.

Minister za državne nabave ljudske republike določi v sporazumu z ministrom vlade FLRJ — predsednikom sveta za promet z blagom, katerega gospodarstva, ki nimajo pogojev za paitanje svinj ali se ne bavijo s tem, izpolnijo lahko obvezno oddajo masti z oddajo določene količine drugih jedilnih maščob (loja, masla in podobno). Za taka gospodarstva bo republikanski minister za državne nabave določil obseg obvezne oddaje loja oziroma masla in podobno, upoštevajoč pravilno razmerje med vrednostjo svinjske masti in ostalih maščob, kakor tudi dejanske možnosti za proizvodnjo loja, masla in podobno.

Na podlagi svojega plana odkupa živine, mršavih prašičev in masti bo izdal krajevni ljudski odbor vsakemu gospodarstvu plemeno rešitev o njegovi obveznosti. Ta rešitev mora vsebovati: a) količino mesa, izraženo v živji teži, b) število in povprečno ter skupno težo mršavih prašičev, c) količino masti oziroma drugih jedilnih maščob, č) roke, v katerih mora gospodarstvo oddati posamezne količine od skupne obvezne oddaje. Rešitev o obvezni oddaji mora vsebovati pripombo o tem, da izpolni lahko proizvajalec svojo obvezno oddajo mesa in masti v celoti ali delno s pitanimi prašiči, prav tako pa tudi pripombo o pogojih, ki jim morajo ustrezati živina, masti, mršavi prašiči in perutnina glede kakovosti pri oddaji odkupnim podjetjem.

Proti predpisu obvezne oddaje se kmetije, ki z njim niso zadovoljni, lahko pritožijo v roku 8 dni od dneva prejema predpisa na okrajni izvršilni odbor in to preko krajevnega ljudskega odbora. Okrajni odbor mora 15 dni po prejemu pritožbe, izdati rešitev o pritožbi. Pritožbe, ki jih okrajni izvršilni odbor v celoti ne upošteva, mora poslati oblastnemu izvršilnemu odboru, ki o tem dokončno odloča.

Okrajni izvršilni odbor mora pri izdaji nove rešitve o obvezni oddaji upoštevati pripombe oblastnega izvršilnega odbora.

Posamezna gospodarstva se lahko pritožijo proti višini predpisane obvezne oddaje drugih gospodarstev, če mislijo, da ta druga gospodarstva nimajo pravih ne obvezne oddaje. Take pritožbe se vlagajo pri krajevnem izvršilnem odboru, ki jih mora rešiti v roku 15 dni. Krajevni izvršilni odbor, ki upošteva pritožbo, mora izdati gospodarstvu, za katero gre, nov predpis o obvezni oddaji. Zoper ta novi predpis se prizadeto gospodarstvo lahko pritoži okrajnemu izvršilnemu odboru preko krajevnega izvršilnega odbora.

Izpolnjevanje odkupne obveznosti

Po sprejemu pismene rešitve o obvezni oddaji kmetička gospodarstva takoj sklenijo pogodbo o podrobnih pogojih oddaje živine, mršavih prašičev in masti s pooblaščenimi državnimi podjetji za odkup živine. Ob tej priliki se v pogodbi določijo, v kakšni obliki (goveja živina, drobnica itd.) bo gospodarstvo izpolnilo obveznost. Oddaja mesa se izpolnjuje z oddajo živine v živem stanju.

Obveznosti obdelovalnih združenj in ekonomij

Količine obvezne oddaje živine, prašičev oziroma masti kmetičkih obdelovalnih združenj in ekonomij kmetijskih in drugih se določajo v gospodarskem planu, združenj in ekonomij. Razen tega prevzame obdelovalna združenja obveznosti tistih kmetov, ki vstopijo v združno po sprejemu združnega gospodarskega plana.

Kazenske odredbe

Uredba o odkupu določa denarno kazno do 50.000 din ali poboljševalno delo do 3 mesecev in kazen odvzema predmeta prekrška za vsen tiste, ki brez upravičenega razloga ne izpolnijo obvezne oddaje živine, mršavih prašičev in masti v določeni količini in določenem času, ki prodajo državi s tujimi primesmi namenno obteženo mast, ki da jo netočno podatke o številu in vrsti živine in prašičev ter o drugih okoliščinah, ki vplivajo na določitev obveznosti. Z denarno kaznijo do 25.000 din ali s poboljševalnim delom do 2 mesecev pa bodo kaznovani vsi tisti, ki po prejemu rešitve o obvezni oddaji neupravičeno odklonijo ali pa se izogibajo skleniti pogodbe s podjetjem za odkup živine.

Z denarno kaznijo do 10.000 din bodo kaznovani vsi tisti uslužbenci ter nameščenci, ki bi kakor koli zavirali reden odkup in odkup živine, prašičev ter masti malomarno izvrševali v nasprotju z določenimi predpisi.

Zaključne določbe

Količine obvezne oddaje živine, pitanih in mršavih prašičev, ki so jih oddali kmetije na osnovi rešitev, izdanih po stari uredbi o obveznem odkupu živine in prašičev v letu 1950, se vračunajo v obvezno oddajo v smislu te uredbe. Do prejema nove rešitve o obvezni oddaji na osnovi te uredbe so kmetijska gospodarstva dolžna izpolnjevati svoje obvezne oddaje živine, pitanih in mršavih prašičev po rešitvah, izdanih na osnovi stare uredbe o obveznem odkupu živine in svinji v letu 1950.

Širite
„Ljudski glas“

pa vaščanov, ki da ga nočejo poslušati, ko jim daje pametne nasvete, da je bil tudi on in prav on najboljši za zgraditev združnega doma, pa so godrnjali in obljubljali, pa še niso začeli z delom.

Boris je samo kimal in kimal ter resno poslušal, potem pa je še sam pripomnil: »Je vrag. Z ljudmi je res težko. Kako naj prepričam druge, da je nekaj prav, ko nas celo žena ne poslušajo.«

Janči je prikimal in tudi drugi so ki-mali. Pa je nadaljeval: »Jaz sem svojo že nagovoril, da hodi na sestanke in masovna zborovanja, celo v AFŽ se je vpisala. Vidite, je premaknil.« Vem, da tudi naš Janči prepričuje svojo ženo o tem, kako je vse to potrebno, pa ga noče poslušati, saj je ni niti zdaj sem, ko je večina tukaj.«

Tako prepričevalno je govoril o tem, da je Jančiju kar sapa zaprlo. Kaj takšnega pa res nikdar nisi mislil ni. Ni vedel, kaj bi zdaj. Pa se je brez besed dvignil in stopil proti vratom. Vprašujoči pogledi so ga spremljali. Boris pa se je obrnil že k drugemu in pogovor nadaljeval.

»Ja, vete, to ste pa dobro povedali. Janči žene nikdar ni rusil na sestanke. Zdjaj pa jo bo,« se je oglašal Lutar. »Družici pa spet nej,« je ugibal. »Stari je že on, da bi dosti dobrega bilou od njega.«

»AFŽ organizacije pa pri nas sploh ni,« se je oglašala s kota Manca. »Naši molčki pravijo, da tega ne rabimo. Norca se delajo iz nas žensk.«

»Ka do babe. Dugi lasi, kratka pamet,« se je oglašal mož za njo.

Boris pa se je nasmehal: »Pa jih vseeno radi poslušate. Pokornosti jim, da ne vete, kdaj. Saj sem jaz tudi tukšen. Brundam včasih, kar po njih navodilih. Ona pravi: V lonec ni mam kaj dati. Petnajsti je, pa še nimamo nič, kar nam pripada na karte. Prokleta ljudska oblast! Jaz pripojim: Pa je res vpraša ta reč. In tako godeva, godeva, dokler se nama ne posveti, da kart ni izdal MLO. V MLO pa je nekdo, ki odgovarja za karte in ta je verjetno malomaren. Na koncu pa pridem do spoznanja, da sem sam kriv, ker se nikdar nisem oglašil s tem na masovnem se-

stanku. Samo doma v kuhinji sem znal kritizirati. Tako je bilo. Pa sem po misli: zakaj pa ne bi malo pokritiziral ljudsko oblast javno. Prosim, če imam prav, bo napaka popravljena, če pa ne, pa bo moje mišljenje popravičeno. Nikdar pa ne bom povedal: Jok, če je tak pa tak, pa bom jaz tak pa tak in ne bom več niti s palcem na nogi mignil. Naj dela kdo hoče.« In zdaj pomislite, se je raznel in mignil z rokami in s vsem telesom pačil obraz, da so ljudje kar čutili, kako se je dogajalo vse to, kar pri-poveduje. »Jaz bi povedal: Nak, naj dela kdo hoče, če mi ne dajo prvo sekundo prvega v mesecu karte in vsega kar spada zraven, če ne bodo vsi poslušali mene, katerim sem nadrejen, do zadnje misli tako, kot si jaz to želim in tako dalje.« Pa bi povedal tako ti,« je pokazal s prstom na Števana, in ti in ti in ti...» je kazal na vsakega posameznika. In končno nič v državi več ne bi delal. Delal bi pač, da napravi toliko, kot terja od njega to plača, pa niti mignila več. Ehi, potem pa bi zopet bil vrag. Z našim socializmom bi bil konec. Namesto da bi v pelletki naredili več vsega, mimogrede tudi elektran da bo tudi v tej vasi elektrika, bi imeli figo.«

Vsi so ga pozorno poslušali in se nasmijali.

»Ne, mi pa hočemo pokazati fige vsem tistim okoli nas, ki nam nočejo v delu pomagati in zato moramo delati duplo ali pa vsaj tako, da je od dela dupla korist. Če pri vas niste dobro obdelali zemlje, ne bo rasla lepa pšenica, če ne bo pšenice, ne bo kaj za oddajo in malo za družino. Delavci si bodo morali stiskati pasove in mi vradnili v mestu tudi. Vse, vrag nastane, če začnete narobe delati. Veste, da lačen pač ničče noče delati in če vi ne boste v tem letu pridelali dosti več kot lani, vam bogne niti delavci ne bodo dali zadosti vsega od kravat nazaj ali od vnuč naprej, kakor pač hočete. Če pa želite dobrih uspehov, se morate dobro organizirati, ne pa kregati brez pravega smisla, kot večeraj. Namesto kreganja naredite iz sestanka posvetovanje. Prepričan sem, da ho bošče. Manca pa bo sigurno kmalu sekretarka AFŽ in njen mož dober član Fronte...«

»O, to pa sem že,« se je protestno oglašal ta, »samo niti članarine ne plačam. Jem, ker je ničče ni pobiral. Sem že misli, da bi to sam začel zbirati.«

Če se Borisu ne bi mudilo, bi ga poslušal ves dopoldan, tako se je zdelo Lajču, katerega lice je bilo en sam zadovoljen nasmehek. Tudi po zadovoljnih pogledih ostalih je bilo sodditi isto. Pa tudi delo je čakalo vaščane.

Ko se je Boris v pogovoru pomikal proti vratom, so hoteli vsi k njemu, da mu povedo kakšno. Stiskali so mu roke in obljubljali, da bodo boljši in ne med najslabšimi v vasi v okraju, kot jim je potožil Boris v zadnjem stavku. Pred vrati pa ga je čakal šestdesetletni Balaško in ga pograbil kar za rokav:

»Veš, tovariš, čista po naše poveš, je kimal zadovoljno. »Se jaz ne bi povedal boljši. Pa zdaj bolj razumim, kaj je to socializem, samo radi bi bili, da prideš še kda, se čim večkrat. Pridi pa povej po naše: vse, kaj de novega.«

Počasi so se razhajali vaščani in zadovoljno. Boris pa ni odlašal. Vsedel se je na kolo, podal roko Lajču in Števanu, pogledal mimogrede za Jančijem, ki je pobito koracal proti domu, ne da bi počakal ženo in se še nasmešnil: »Vsakemu mine čas. Zdjaj bo lahko samo eno. Ali se bo pokazal in se popravi, ali pa se bo potuhnil in se delal do brega pa zopet rovaril. Če bo zadnje, ga bomo izločili. Ljudje vedo, kaj je prav, samo nastopiti morajo odločno in ljudski.«

Pomahnil je še prijatelje in zapejal po cesti naprej. Pomladno sonce ga je osvetljevalo, ozelenelo polje obkrožalo. Vse je bilo tako lepo, da Lajči ni ni ni mogel odtrgati pogleda od tega prizora. Na tihem je sklenil, da bo tudi sam poskušal biti takšen, da bo ljudem govoril po ljudski, jim vsadil v srca veliko misel o bodočnosti, o sreči, katero morajo priboriti vsem ljudem; vsem, ki so kdaj bili zatirani, pokazati, kako se da zmagovati, tistim, ki se ne siso otresli zatiranja. Hotel je veliko in to bo tudi dosegel. Dosegel bo, ker je resnica in pravica na njegovi strani. Na njegovi, Borisovi, na strani ljudstva...

Zbiranje in izkoriščanje odpadkov — nadaljnji dvig lokalne proizvodnje

Z izvajanjem načrtnega gospodarstva je zbiranje in izkoriščanje odpadkov postalo bistvenega pomena v naši industriji, zlasti pa v lokalnem gospodarstvu. Lokalna proizvodnja predstavlja tako zvano dopolnilno proizvodnjo, kar pomeni, da se osamosvoji tudi v pridobivanju in izkoriščanju lokalnih virov surovin, kjer so mišljeni tudi vsakršni odpadki.

Iz prakse vsakodnevne življenja nam vsi vedo, da tudi področje prav dobro vemo in občutno zlasti veliko pomajkanje raznovrstnih drobnih gospodarskih predmetov, ki jih še ni mogoče kupiti v nobeni trgovini. Zbiranje odpadkov kot so: pločevina, železo, papir, krpe itd. pa ne daje samo možnosti za razvijanje nove proizvodnje, ampak zagotavlja tudi že obstoječi industrijski proizvodnji zadostne količine materiala s čimer se bo, lahko znatno izboljšala proizvodnja in izboljšala kakovost posameznih artiklov.

Ene naloga v tej akciji bo torej sistematično zbiranje odpadkov po vseh področjih to je v vseh proizvodnih ter njihovih porazdelitvah za nadaljnjo izkoriščanje. Druga naloga, prav tako važna, bo svojem obsegu pa še neprimerno obsežnejša in pomembnejša pa je zbiranje vsakršnih odpadkov po gospodarskih, pri samih potrošnikih. Prav v vsakem gospodarskem in vsakem področju in kleti bomo našli vsakršne predmete, kot n. pr. krpe, železo stare glavice, zobne ščetke, gumbe, papir, pločevino, gumo, steklo odpadke strojenih kož in stare obutve, štetine, steklenice, lesene in kartonaste škatle, dragocene ostanki raznovrstnega instalacijskega materiala, stara perlačna očala, raznovrstna peresa, pokvarjena šestila, peralnike, električne svetilke, kuhališča, peči itd.

Poleg tega pa nam naša gospodarnost daje vsakodnevne možnosti zbiranja odpadkov kot so n. pr. kosti iz katerih moremo dobivati industrijsko maslo iz 100 kg kosti je n. pr. možno dobiti 5 kg industrijske masla, ki je najvažnejša surovina pri predelavi mila. Poleg tega je možno iz njih izdelovati glavice ali jih uporabljati v proizvodnji za umetno živalsko krmo.

Izredno velikega pomena je zbiranje steklenih odpadkov. Ti odpadki predstavljajo za našo industrijo že tako znani polizdelek, kar pomeni ogromno štednjo pri samem procesu proizvodnje tako pri trošenju še ostalih potrebnih surovin kakor tudi v samem času proizvodnje. Na hitrejši in cenejši način dobimo več stekla.

Isto velja za proizvodnjo papirja. Takih primerov bi lahko navedli še celo vrsto, vendar na to je navedenega lahko spoznamo, zakaj je odšel tej akciji treba posvetiti vsi skrb in pozornost in zato je uredba o zbiranju in uporabi odpadkov, ki je izšla že 9. aprila 1948, tako velikega pomena. Že navedeni primeri so dokaz da je potrebno po taki predelavi nakazala naloga za čimprejšnjo izgradnjo naše industrije. Prav zato zbiranje in izkoriščanje odpadkov predstavlja dvig življenjskega standarda.

Zato pa je važno, kako bomo k tej akciji pristopili in kako to bomo izva-

jali. Da bo izvajanje akcije uspešno, bodo morale sodelovati vse množične organizacije v sodelovanju z ljudsko oblastjo.

Ob na terenu ima s tem priložnost, da na direktni nalogi aktivizira komisijo, ki bo izvedla podrobno organizacijo zbiranja odpadkov. Ta komisija bo pozneje morala reševati tudi druga komunalna vprašanja na svojem terenu. Treba je zaježiti sleherno mlco in sleherno hišo. Odgovorni aktiv v hiši mora oskrbeti primerne zabojnike, kjer se bo material sortirano.

Za staro železo — igrače našim otrokom

Mariborske žene, marljive članice ATZ, so si v skrbni za mater in otroka zadale razne obveznosti ter bodo zlasti prihodnji leden z vso vneto pristopile k zbiranju raznih tekstilnih in drugih odpadkov. Na primer starega železa, kosu, krp, papirja, stekla, porcelana in podobno, kajti izkupiček za ves nabrani material bodo v celoti porabile za nakup igračk, s katerimi mislijo obdariti malčke za letošnji Teden matere in otroka.

V zadnjih štirinajstih dneh so žene raznih terenov zbrale že precej takega materiala, na primer 190 kilogramov krp in velikih količin starega železa. To pot so se pri zbiranju odločile, odpraviti napake iz prejšnjih let, ko so namreč na izločenih mestih pustile material ležati, dokler ni bil na razpolago kamion, s katerim so vse to odpeljali k »Odpadu«. Letos bodo vsako sproti nabrano koli-

čino same odpeljale z lastnim ali pa izposojenimi vozilki k »Odpadu«, kjer bodo material pretehtali in pozneje tudi plačali. Na ta način bo ustrezno Antifašistični front žena, koristile izkupička za zbrane odpadke, ki ga bo uporabila za nakup igračk otrokom, na tudi »Odpadu«, ki bo lahko takoj razpolaga s tistimi količinami, ki so bile pripeljane.

Približno 170 kg starega železa je zbral tu. II. rajon, vendar je pričakovati, da bo ta količina v tem tednu, ko imamo teden zbiranja starega materiala, visoko presežena.

Hoditi po hišah in zbirati odpadke, ki čestokrat niso takoj pri roki in je treba nanje čakati ali pa sam brskati za njimi, je zamudna zadeva, posebno za žene, ki so ali zaposlene, ali pa imajo doma kopicu otrok, za katere je treba skrbeti. Zato bodo tudi letos pomagali ženam pionirki.

Vsem KLO okraja Murska Sobota

Okrajni ljudski odbor poverjenstvo za komunalne zadeve razpisuje vsem krajevnim ljudskim odborom, kakor tudi množičnim organizacijam »Mesec pospeševanja komunalne dejavnosti«, od 1. do 31. maja.

V tem času naj ljudski odbori s pomočjo organizacij izvedejo naslednja dela:

1. Beljenje in snajenje stanovanjskih in gospodarskih poslopj. Istočasno pa tudi odstranitev vse nepotrebne stvari iz podstrešij, kleti, dvoranih itd., ki so osnove premenogim požarnim nevarnostem, papir, krpe in razne druge predmete. Vsi taki odpadki, ki so za predelavo potrebni naši industriji, je potrebno s pomočjo množičnih organizacij zbrati ter oddati odpadnemu podjetju pri Upravi okrajnega magazina Murska Sobota.
2. Čiščenje pločnikov, cest, kanalov, propotov ter posipanje in popraviljanje potev, mostov, ograj, ter strizanje živih meja.
3. Urejevanje parkov, nasadov, zelenih ploskev ter otroških igrišč.
4. Čiščenje in popravil gnojšč pri gospodarstvih.
5. Urejevanje izločb trgovskih podjetij in poslovalnic, napisnih desk, imena ulic ter hišnih števil, kakor tudi imena krajev.

Kolesarji iz Beltine in Ljutomera so tekmovali na oblastnih kolesarskih tekmah v Mariboru

Oblastni kolesarski odbor za mariborsko oblast je priredil v nedeljo dne 7. maja 1950 prve oblastne kolesarske dirke s startom in ciljem na Tržaški cesti. Tekmovanje se je odvijalo po sledečih disciplinah. Kot prvi so startali člani s specialnimi kolesi na progi 100 km, Maribor—Ormož—Maribor. V tej disciplini je »magar Valt Štečko (Polet).

Nato so startali na progi 40 km člani in mladinci s turističnimi kolesi, kjer je z dobrim časom med člani zmagal Svatin Slavko (kolesarski klub Beltine), med mladinci pa Horvat Joža (Polet).

Med tem so startali mladinci s specialnimi kolesi na progi 50 km, ki so dosegli najboljši čas na tem tekmovanju

Uspešno škropljenje sadnega drevja zavisi od pravilne sestave škropiva

V ptujskem okraju tudi sadjarstvu, ki je precej razvito, posvečajo dovolj pozornosti. Sedaj pregledujejo drevesnice in se pripravljajo na pomladansko škropljenje na evetju. Vendar bi pri tem bilo potrebno opozoriti krajevne ekipe za škropljenje sadnega drevja na pravilno sestavo škropiva, da se ne bi ponovno dogodilo tako, kot na prvem škropljenju v nekaterih ljudskih odborih, ko se je zaradi premočnega škropiva cela vrsta sadnega drevja posušila. Grajeiti je primer v krajevnem ljudskem odboru Spuhla pri Ptuj, kjer je lansko leto še mlado in rodno drevje letos zaradi nepravilnega škropljenja in močnega škropiva ostalo popolnoma suho.

Poverjenstvo se pripravlja tudi na akcijo škropljenja krompirjevih nasadov proti krompirjevi olesni, medtem ko je

CSR bo morala zapreti češkoslovaški inštitut v Londonu

London, 15. maja (Reuter). Dnes je podpredsednik britanskega zunanjega ministrstva Ernest Davies objavil vladni odlok o zaprtju naj. ČSA zapre češkoslovaški inštitut v Londonu, češkoslovaško posolstvo pa usilji svojo diplomatsko vno službo.

Največja dnevna proizvodnja v zgodovini rudnika Bor

V tekmovanju na čast zasedanju Ljudske skupščine FLRJ so delavci rudnika Bor dosegli največjo delovno zmago in so ob tej priložnosti poslali Ljudski skupščini brzojavko sledeče vsebine:

»Pozdravljamo zasedanje Ljudske skupščine FLRJ z največjo delovno zmago v zgodovini Bora, z ustvaritvijo dnevnega plana proizvodnje bakra 143 odst., dnevnega plana proizvodnje rude pa 151,2 odst. Objubljamo, da bomo aprilski plan proizvodnje dosegli do 27. aprila.

Poleg osnovnih del, odpraviti tudi vse nedostatke, ki kvarijo kulturni izgled in lepoto mesta in naselja.

Da bo akcija čim bolj izvedena, je potrebno najtesneje sodelovanje s komisijo za komunalne zadeve pri ljudskih odborih, ki naj nudijo vso pomoč pri aktivizaciji. Poverjenosti za komunalne zadeve pri LO naj si postavijo plan po gornjih točkah, katerega bodo lahko izvršili.

V svrhu pregleda o izvršenih delih je nujno potrebno, da nam LO pošljejo poročila po citiranih točkah do 30. maja na poverjenstvo za komunalne zadeve OLO Murska Sobota. Pozivamo vse LO, kakor tudi množične organizacije, da prvo akcijo pospeševanja komunalne dejavnosti v tem smislu dosledno in z vso resnostjo izvedejo.

Uprava za komunalne zadeve

Bivši informbirojevci ustanovili prostovoljno delovno brigado

Te dni so izpuščili na svobodo še eno skupino bivših informbirojevcev, ki so bili upravnno kaznovani z družbeno koristnim delom izpuščeni so na podlagi ukaza ministra za notranje zadeve Aleksandra Rankovića. Dopolnjenik »Borbe« ki je obiskal to skupino, piše, da so osvobodjeni priredili zborovanje, na katerem so iz hvalečnosti do Komunistične partije, ki jim je oprostil kaznen in jim omogočila, da se ponovno pridružijo svojem ljudstvu, sklenili, da ustanovijo prostovoljno delovno brigado, ki bo dva meseca delala pri izgradnji neke lokalne ceste v Hrvatskem Primorju.

Bivanje naših predstavnikov v Albaniji je podobno konfinaciji

Beograd. V odgovoru na noto ministrstva za zunanje zadeve LR Albanije opozarja ministrstvo za zunanje zadeve FLRJ albansko vladu na grobe diskriminacijske ukrepe proti jugoslovanski predstavništvu ter drugih oseb veleposlanstva v Albaniji. Z noto 10. t. m. je albansko zunanje ministrstvo praktično izpremenilo bivanje naših predstavnikov v konfinaciji.

Ministrstvo za zunanje zadeve FLRJ najodločneje protestira zoper te najnovije diskriminatorske ukrepe albanske vlade ter opozarja albansko vladu, da bo za vse posledice, ki bi utegnile iz tega nastati, v celoti in izključno odgovorna albanska vlada.

Končana je konferenca treh zahodnih zunanjih ministrov

London 15. maja. V soboto se je končala tridnevna konferenca zunanjih ministrov ZDA, Velike Britanije in Francije na kateri so razpravljali o skupni politiki treh sil. Po konferenci je bilo objavljeno poročilo, ki pravi, da so trije ministri proučili politiko zahodnih zavez ali. »Nemčije in sklenili, da bodo objavili splošno deklaracijo o tem vprašanju. Deklaracija bo takoj po objavi izročena Federalni vladi Zahodne Nemčije. Ministri so tudi proučili vprašanje mirovne pogodbe z Avstrijo in bodo pristopili k njej s izmenjavo mnenj o tem vprašanju. Poročilo omenja nadalje, da so ministri proučili tudi stanje v Jugozahodni Aziji. Na koncu pravi poročilo, da so se vlade ZDA, Velike Britanije in Francije sporazumele o glavnih smernicah svoje politike v Afriki.

Prva ženska-kovinar je izvršila Petletni plan

Delavka Julija Lazar, prva kovinarka je izvršila svoj petletni plan. Objubiljo, ki jo je dala celemu kolektivu »Jugoslata« je izpolnila 5 dni pred rokom. Udarnica Julija Lazar je nosilec Reda dela. V čast 1. maja je presegla dnevno normo za 50 odst. Sindikalna podružnica ji je za njene uspehe poklonila radioaparata.

Po novem sistemu preskrbe z industrijskimi predmeti bomo lahko kupovali mnogo več predmetov po nižjih industrijskih cenah

Z nedavno izdano uredbo o izdajanju novih industrijskih nakaznic za potrošnike zajamčene preskrbe bodo naši delovni ljudje kupili letos po nižjih industrijskih cenah za tri milijarde več proizvodov kakor doslej. Če pa upoštevamo, da so bile v zadnjih mesecih tudi povečane plače za 24%, v skupni vsoti nad dve milijardi dinarjev, predstavlja ta vsota resno povečanje kupne moči potrošnikov, še zlasti z ozirom na razširitev zajamčene preskrbe z industrijskimi predmeti. Po novem načinu bodo namreč potrošniki lahko kupovali na industrijske nakaznice mnogo več predmetov po nižjih industrijskih cenah kot: posodo, steklenice, razne kovinske predmete, petrolej, steklenino, razne električne aparate, pohištvo, kemikalije, gumo, dele za kolesa itd.

Skupno število točk na novih industrijskih nakaznicah za vse kategorije bo razdeljeno na določeno število točk za nakup tekstilnih predmetov in na določeno število točk za nakup obutve in sicer v razmerju 80 proti 20. Pri vseh kategorijah industrijskih nakaznic pa je 20% točk spremenjenih v denarne kupone, po ključu 12 din za eno točko. Tako ima vsak potrošnik še za okoli 400 dinarjev denarnih kuponov.

Z denarnimi kuponi bo možno kupiti vse vrste industrijskega blaga, razen tekstilnih izdelkov. Če bo torej potrošnik kupil neko industrijsko blago (razen tekstilnih predmetov), bo oddal vrednost denarja v denarnih kuponih in prav toliko denarja, kolikor bo znašala vrednost kupljenega predmeta. Material za popravilo obutve se bo prodajal na odrezek posebnega kupona, ki je na nakaznici, in na denarni kupon. Radijske aparate in pohištvo bodo potrošniki kupovali na podlagi posebnih potrdil in brez denarnih kuponov, ki jih bodo dajali ljudski odbori na priporočilo sindikalnih organizacij, prvenstveno novoporočencem.

Potrošniki zajamčene preskrbe bodo na točke za tekstil na novih industrijskih nakaznicah lahko kupovali tudi druge industrijske predmete, vendar tako, da se bo vrednost ene točke računala kot 12 dinarjev denarnih kuponov. Sedaj je na primer dal potrošnik za gozdarice 80 točk. Po novem načinu bo na primer potrebno za gozdarice, ki stanejo 1244 dinarjev, le za 920 dinarjev denarnih kuponov in 27 točk, s čimer bo prištedil 11 točk.

Na denarne kupone bodo potrošniki lahko kupovali tudi enajstirano posodo. Tako bo stal litrski lonec 22,50 din, dvoilitrski 34,50 din, trilitrski 45 din, šestilitrski lonec 66 din itd. S kombinacijo denarnih kuponov in točk bodo kupili potrošniki na primer tudi štedilnik najboljše kvalitete za 2330 din.

Ako primerjamo vrednost zajamčene preskrbe za industrijske predmete z letom 1947., vidimo, da je zajamčena preskrba z industrijskimi predmeti v vsaki kategoriji v letu 1950. za 97% večja. Večje število točk za nakup tekstilnih predmetov ter uvedba denarnih kuponov pa daje letos še večjo možnost potroš-

POZIV BOLEZENSKIM VOJASKIM VOJNIM INVALIDOM!

Osebnosti invalidi ki so zboleli med vojnimi in še niso uveljavili svojih pravic po Zakonu o vojaških vojnih invalidih, oziroma so zamudili rok za prijavitev, imajo po spremenjenem in dopolnjenem Zakonu o vojaških vojnih invalidih (Uradni list FLRJ št. 14-128 1950, člen 33) ponovno možnost prijavitve in sicer do 30. junija 1950.

Ta rok velja le za tiste, ki bočajo biti priznani za vojaške vojne invalide zaradi bolezni, dobljene v navedenem obdobju vojni od 17. aprila 1941 pa do prenehanja sovražnosti ali v sestavi bivše Jugoslovanske vojske med vojno s sovražnikom od 6. do 17. aprila 1941 ali pa zaradi bolezni dobljene med vojnimi ujetništvom v taboriščih.

Prijava se podati invalidski komisiji pri Ministrstvu za socialno skrbstvo LRS potem invalidskih referentov pri okrajnem (rajskem) poverjenstvu za socialno skrbstvo. Ti referenti imajo na razpolago tiskovine za prijavitelje in dajejo tudi vsa potrebna pojasnila.

Ker je rok kratek, je treba s prijavitelji pohiti. Kdor bo podal prijavitelje po tem roku, ne bo priznan za vojaškega vojnega invalida.

Ministrstvo za socialno skrbstvo LRS

— * —

Največje tovarno za predelavo lanu v državi grade v Petrinji

Industrija za predelavo lanu je najbolj razširjena v LR Hrvatski. Iz leta v leto so proizvodi boljše, kakor po kakovosti, tako udi po asortimentu. Predelovalnice za konopljo in lan imajo že precejšnja števila strokovnjakov. Tudi delavci te industrije dosegajo lepe uspehe in presegajo naloge. Mesečni plan so izvršili 10 dni pred rokom.

Da bi se izkoristile vse možnosti proizvodnje in predelave lanu in konoplje za naše potrebe, kot tudi za izvoz, bodo razen sedanjih predelovalnic gradili letos tri v Ludbregu. Začetnik in Siraču, v prihodnjem letu pa v Dubici. Za lansko leto so začeli graditi največje tovarno za predelavo lanu v Petrinji, z zmogljivostjo za 150.000 kg. V tej tovarni bodo predelovali lan za potrebe naše lanene industrije.

nikom, da nakupujejo predmete po nižjih industrijskih cenah. Tako bo na primer mogoče kupovati sukanec samo na točke brez odvzema posebnih odrezkov, kakor je bilo to doslej.

Uredba o novih industrijskih nakaznicah in kupovanje industrijskih predmetov po novem načinu velja od 1. aprila letos. Potrošniki bodo prejeli nove industrijske nakaznice konec meseca junija ali v začetku julija. Prve nakaznice bodo izdane za čas od aprila do konca junija.

Stare industrijske nakaznice, izdane za leto 1949., veljajo še do meseca junija letos (z njimi je mogoče kupovati industrijsko blago le do konca maja). Nakaznice pa, ki so bile izdane za prvo tromesečje letošnjega leta (za januar, februar in marec), pa veljajo do konca letnjega leta kakor je označeno na nakaznicah.

Poslušajte ljudski radio

Četrtek, 18. maja:

16.00—16.30 Pisan spored izvajajo Danilo Kranjc s svojo kapelo.
16.30—17.00 Zbrane filmske melodije.
17.00—17.10 Poročila, objave.
17.10—17.40 Poje ženski zbor MKUD »Jože Kerentič« iz Maribora zborovodja prof. Šegula.
17.40—18.00 Literarna oddaja — V. štev. »Novih obzorij«.

Petek, 19. maja:

16.00—16.15 Pojo pionirji II. gimnazije iz Maribora. Zborovodja profesor Ostrovska.
16.15—16.30 Predavanje radijske ljudske univerze: Nekaj o pohorskih glazutah.
16.30—16.45 Anton Neffat — njegovo čelo in doprinos v glasbeno življenje Maribora.
16.45—17.00 Bedřich Smetana: Vltava, iz simf. pesnitve »Moja domovina«.
17.00—17.10 Poročila, objave.
17.10—17.30 Skladbe R. Schumana izvajajo pianist dr. Roman Klasinc.

Sobota, 20. maja:

15.30—15.50 Slovenske narodne poje Vokalni kvintet SKUD Miha Pintar iz Ruš.
15.50—16.00 Kulturni pregled.
16.00—16.20 Fr. v Suppe: Overture — Pesnik in kmet, Lepa Galateja, Pikova dama.
16.20—16.30 Iz življenja in dela množičnih organizacij.
16.30—17.00 Vedre melodije izvajajo Zbavni orkester Radia Maribor, dirigent Dušan Boštele. Vmes poje Janja Baukarta.
17.00—17.10 Poročila, objave.
17.10—17.20 Deset minut za ljubitelje resne glasbe — Fr. Liszt: Ogrska rapsodija št. II.
17.20—17.30 Kat žele poslušalci in kaj želi Radio Maribor.
17.30—18.00 Za ples in dobro voljo — a plesni orkester Radia Maribor, p. v. Franca Robnika.

Nedelja, 21. maja:

8.00—8.15 Vedre melodije.
8.15—8.30 Jutranja poročila — prenos iz Ljubljane.
8.30—9.00 Igra godba na pihala SKUD »Angel Besednjak« iz Maribora.
9.00—9.10 Frontovci izpolnjujejo plan gospodarstva — govorna oddaja.
9.10—9.45 Vsakomur nekaj — pisan spored po željah.
9.45—10.00 Slovenske narodne poje baritonist Miro Gregorin, s harmoniko spremlja Vinko Drčar.
10.00—12.00 Prenos sporeda Radia Ljubljane.
12.00—12.30 Igra orkester mariborske radijske postaje pod vodstvom Draga Lorbecka.

Ponedeljek, 22. maja:

16.00—17.00 Iz zakladnice Johanna Sebastian Bacha. Njegova dela izvajajo člani Mariborske opere.
17.00—17.10 Poročila, objave.
17.10—17.20 Jaromír Weinberger — Svadna dudak — fantazija iz opere.
17.20—17.30 Tedenski fizikalni predel.
17.30—18.00 Lahko glasbo izvajajo Zbavni orkester Radia Maribor, p. v. Dušana Boštele.

Torek, 23. maja:

16.30—16.45 Oddaja za pionirje: Tito pionirjem — pionirji Tito.
16.45—17.00 Igra pionirski harmonikarski zbor n. v. F. Matjašiča.
17.00—17.10 Poročila, objave.
17.10—17.40 Ruske narodne napeve poje zbori.
17.40—18.00 Iz naše socialistične graditve. — Reportaža o državnih posestvih v Rakfianu in Kapeli.

Sreda, 24. maja:

13.30—14.00 Igra orkester Radia Maribor p. v. Draga Lorbecka.
16.00—16.15 Balade poje basist Danilo Merlak, pri klavirju Engelbert Mavrin.
16.15—16.30 Oddaja za mladino. — Mladina za rojstni dan Maršala.
16.30—17.00 Igra zabavni orkester Radia Maribor, pod vodstvom Dušana Boštele.
17.00—17.10 Poročila, objave.
17.10—17.30 C. M. Weber: Vabilo na ples, čarostelec — uvertura. Reznicek: Donna Diana — uvertura.
17.30—18.00 Plesno glasbo izvajajo plesni orkester Radia Maribor, p. v. Franca Robnika.